

INFO PE 1.6.2018

LOMITUKSEN TIETOJÄRJESTELMÄT MAAKUNTAUUDISTUKSESSA

Tilaisuus on tarkoitettu ensi sijaisesti maakuntavalmistelijoin ja kuntien lomitussyksilöille

Tilaisuuden onnistumiseksi pyydämme

- Pidä mikkisi suljettuna
- Kysymykset Skypen keskustelukenttään
- Kaikkiin kysymyksiin ei vielä ole vastauksia, kaikki kysymykset otetaan talteen
- Vastaukset toimitetaan osallistujille
- Palaute raporttiluonnoksesta pyydetään lomakkeella:

<https://www.webropolsurveys.com/S/47B1841FAAB2C0FF.par>

INFON 1.6.2018 OHJELMA

- Esittäytyminen
- Lomituksen valmistelutilanne
- Lähtökohtia ICT-selvitykseen ja tietoa jatkovalmistelusta
- Luonnoksen esittely
- Kysymysten läpikäynti

Esittäytyminen

LOMITUKSEN ICT-SELVITYS

Mikko Rissanen, STM (lomitus)
Teija Inkilä, STM (lomitus ICT)
Jarkko Yliruka, AVI (projektipäällikkö)
Matti Saastamoinen, Gofore Oyj

Tietoa STM:n lomitus-hankkeesta:
<http://stm.fi/hanke?tunnus=STM101:00/2017>

Lomituksen valmistelutilanne

HAASTEENA MUUTOKSEN SUURUUS

- Maakuntauudistus muuttaa koko lomituskentän; organisaatiot, roolit, vastuut, lakien sisältöä ja tietojärjestelmän
- STM:n toimet: lomitusuudistukseen liittyvien viranomaistahojen kokoaminen, tietojärjestelmän esiselvitys, maakuntakysely lomituspalveluiden järjestämisestä, skype-info, kuulemistilaisuus
- Suurimmat huolenaiheet tällä hetkellä:
 - lainsäädäntö (hyväksyntä joulukuussa?)
 - maakuntien organisoituminen (odottaa osin lainvalmistumista)
 - tietojärjestelmä (aikataulupaine)

MAATALOUSLOMITUKSEN VIRANOMAISTOIMINTOJEN TOIMEENPANO MAAKUNTAUUDISTUKSESSA OHJAUSRYHMÄ (STM 101:00/2017) 11.12.2017 – 31.12.2020

Nimi	Nimike	Organisaatio
Liisa Hakala, pj	Johtaja	STM
Teija Inkilä	Erityisasiantuntija	STM
Mikko Rissanen	Erityisasiantuntija	STM
Satu Kekäläinen	Erityisasiantuntija	STM
Elina Montonen	Tiiminvetäjä	Maatalousyrittäjien eläkelaitos
Päivi Wallin	Yksikön päällikkö	Maatalousyrittäjien eläkelaitos
Sakari Eerola	Lomituspalvelupäällikkö	Lempäälän lomituspalveluyksikkö
Raili Puro	Lomituspalvelupäällikkö	Sastamala
Matti Tuomiranta	Projektipäällikkö	Pirkanmaa
Raisa Erma	Yksikön päällikkö	ELY-keskus
Ossi Koski	Erityisasiantuntija	ELY-keskus
Leena Laajala	Johtaja	LSSAVI
Sari Björkbacka	Erikoissuunnittelija	AVI-Tietoyksikkö
Maria Siurua	Tietoyksikön päällikkö	AVI-Tietoyksikkö

Lähtökohtia ICT-selvitykseen ja tietoa jatkovalmistelusta

VALMISTELUPROJEKTIN PROJEKTIRYHMÄ 1.1.–30.6.2018

Nimi	Nimike	Organisaatio
Teija Inkilä, pj.	Erityisasiantuntija	STM
Mikko Rissanen	Erityisasiantuntija	STM
Elina Montonen	Tiiminvetäjä	Maatalousyrittäjien eläkelaitos
Sakari Eerola	Lomituspalvelupäällikkö	Lempäälän lomituspalveluyksikkö
Matti Saastamoinen	Vanhempi palveluarkkitehti	Gofore Oyj
Jarkko Hyöty	Ohjelmistoarkkitehti	Gofore Oyj
Matti Tuomiranta	Projektipäällikkö	Pirkanmaa
Ossi Koski	Erityisasiantuntija	ELY-keskus
Sari Björkbacka	Erikoissuunnittelija	AVI-Tietoyksikkö
Jarkko Yliruka	Ylitarkastaja	ESAVI

TIETOA JATKOVALMISTELUSTA

- Raportti valmistuu kesäkuun aikana
- Eri vaihtoehtoista on tekeillä kustannusarvio, joka valmistuu kesäkuun aikana (perustuu FISMA 1.1 menetelmään)
- Hankkeen ohjausryhmä käsittelee raportin, siitä saadun palautteen ja vaihtoehtojen kustannusarviot ja tekee näiden pohjalta esityksen jatkotoimenpiteistä
- Ohjausryhmän esitys käsitellään STM:ssä ja maakuntaudistus-hankkeessa
- STM tiedottaa jatkosta alkusyksystä

Luonnoksen esittely

Maatalouslomituksen viranomaistehtäviin liittyvä valmisteluprojekti

STM/4073/2017, STM101:00/2017
stm.fi/hanke?tunnus=STM101:00/2017

Luonnos 24.5.2018

Sisältö

1. Taustaa
2. Lomituksen tuleva toimintaympäristö
3. Lomituksen ICT-järjestelmän toiminnallisuudet ja rajaukset
4. Lomituksen ICT-järjestelmän toteutusvaihtoehdot

1. Taustaa

Maatalouslomituksen keskeiset muutosesitykset

- Ministeriön ohjaus on siirtynyt sosiaali- ja terveysministeriön (STM) työ- ja tasa-arvo-osastolle 1.9.2017 alkaen.
- Maatalousyrittäjien lomituspalvelujen järjestämis- ja tuottamisvastuu siirtyy 18 maakunnalle 1.1.2020 alkaen. Nyt Maatalousyrittäjien eläkelaitos (Mela) tehnyt toimeksiantosopimukset kuntien kanssa, 42 kpl.
- Turkistuottajien lomituspalvelujen järjestämis- ja tuottamisvastuu keskitetään Melalle (erillisrahoitus: STM). Maakunta voi halutessaan tuottaa lomituspalveluja myös turkistuottajille.
- Poronhoitajien sijaisavun järjestämis- ja tuottamisvastuu keskitetään Melalle (erillisrahoitus: STM).
- Kuntien palveluksessa olevat lomittajat ja lomituksen hallintohenkilöstö siirtyvät maakuntiin maakuntaudistuksen mukaisella liikkeenluovutusperiaatteella.
- Maatalousyrittäjien lomituspalvelujen ja -hallinnon rahoitus siirtyy maakunnan yleiskatteisen rahoituksen piiriin.
- Lomituspalvelujen ohjaus ja valvonta siirtyy uuteen Valtion ohjaus- ja valvontavirastoon Luovaan.

Valmisteluprojekti

- STM:n valmisteluprojektin tavoitteena on varmistaa, että maatalouslomituksessa on käytössä tarvittavat yhteiset viranomaisten työkalut maakuntien aloittaessa 1.1.2020.
- Projektissa muodostetaan kokonaisnäkemys ja työsuunnitelma. Työ valmistuu 30.6.2018.
- Sidosryhmät: STM/Työ- ja tasa-arvo-osasto, Maatalousyrittäjien eläkelaitos (Mela), maatalouslomituspalvelut, AVIn Luova valmistelu ja tietohallinto, ELY, KEHA, Pirkanmaan liitto ja Gofore Oyj.
- Lisätietoa hankesivulta: <http://stm.fi/hanke?tunnus=STM101:00/2017>

Valmisteluprojektin toimeksianto

Sisältö

1. Maatalousyrittäjille tuotettavat palvelut liittyen maatalouslomituksen viranomaistoimintoihin.
2. Maatalouslomituksen virassa olevien maatalouslomittajien ja maatalouslomitusta tarjoavien yritysten tarvitsemat palvelut viranomaisilta. Yritykset ovat tyypillisesti yksinyrittäjiä.
3. Maatalouslomitusta koskevien viranomaispäätösten ja viranomaistoimintojen selvittäminen, mitä tarkoittaa maatalouslomitusta koskeva valvonta ja ohjaus Luovan osalta (esim. kantelut, maakuntien toiminnan yhdenmukaisuuden valvonta, budjettitietojen toteumatietojen kerääminen (VM), raportointi EU:lle ja ministeriöille (MMM, STM, TEM), maatalouden muiden toimijoiden kanssa tapahtuva tietojenvaihto ja yhteiset yhdyspinnat. Yhteistyö Luovan sisällä muiden yksiköiden välillä.

Tavoitteet

- Yllä olevien palvelujen yhteensovittaminen
- Turvataan lomitustoimintaan liittyvä häiriötön viranomaistoiminta myös muutosvaiheessa
- Luoda edellytykset rakentaa sähköisiä palveluja ja varmistaa tiedon siirtyminen viranomaisissa
- Lomituspalveluihin liittyvien viranomaistoimintojen kustannusten kasvun hallinta

Lomituksen asiamäärät ja järjestelmät vuonna 2016 (1/2)

Maatalousyritykset

- **Yrittäjän Lomitusnetti**

- Käyttäjiä: 9 622 maatalousyrittäjää
- Hakemuksia: 5 310 vuosilomahakemusta, 4 313 sijaisapuhakemusta
- Lomituspyyntöjä: 5 423 kpl

- **Hallinnon Lomitusnetti**

- Käyttäjiä: 300 henkilöä
- Hakemuksia: 17 430 vuosilomahakemusta, 20 738 sijaisapuhakemusta. Päätöksiä yhteensä 54 658 kpl.
- Lomituspyyntöjä: 273 262 kpl
- Laskuja tallennettu: 45 277 kpl

- **Maatalouslomittajien palvelut (mm. työvuorolista, asiakkaan tiedot, toteutuneet lomitukset)**

- Käyttäjiä: 2 243 maatalouslomittajaa

- **Mobiilijärjestelmä (lomittajien työajan kirjaus, matkat, turvajärjestelmä)**

- Käyttäjiä: 2 992 maatalouslomittajaa
- Työaikakuittauksia: 930 050 kpl
- Matkakuittauksia: 445 671 kpl

Lomituksen asiamäärät ja järjestelmät vuonna 2016 (2/2)

Turkistuottajat

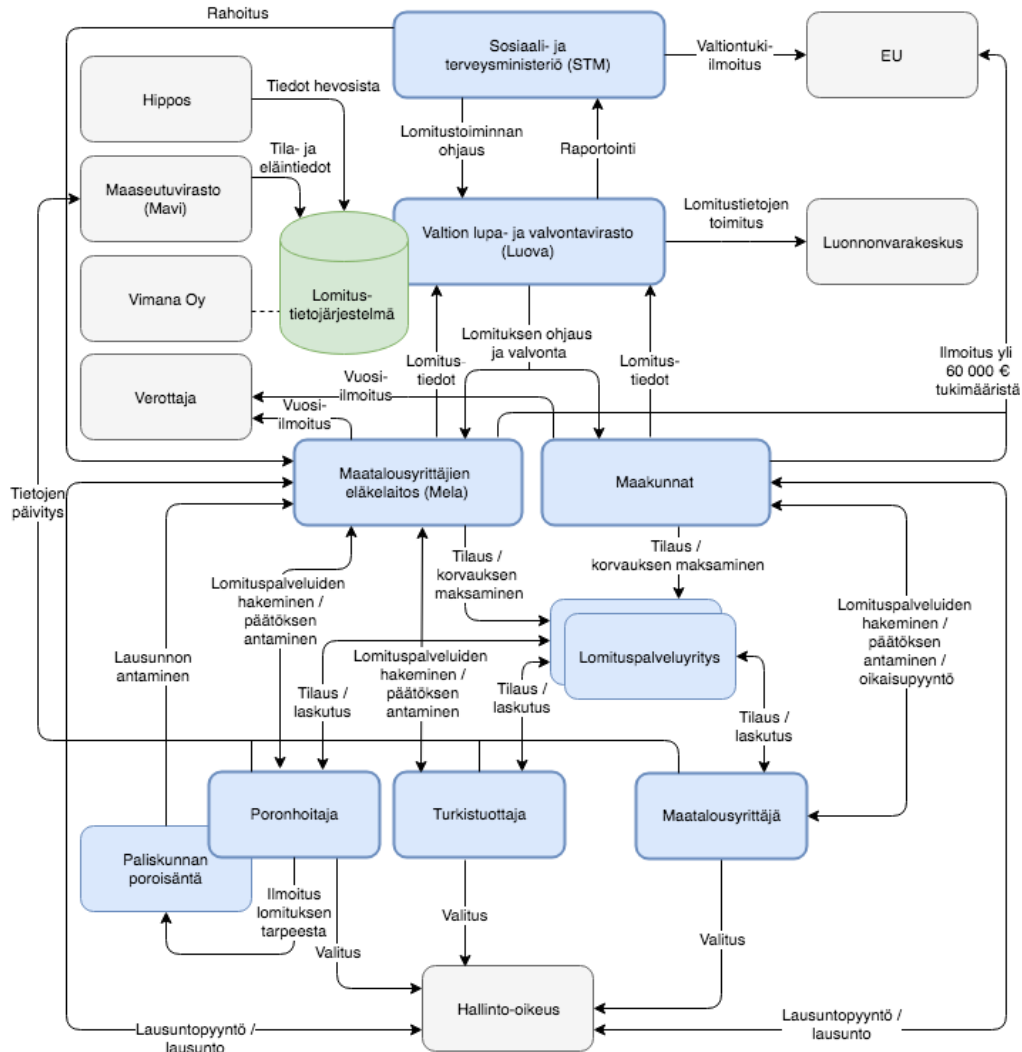
- **Vuonna 2016 lomituspalveluja käyttäviä turkistuottajia oli 640 henkilöä.**
 - Nyt: Turkistuottajien lomituspalvelujen toimeenpanon seuranta ja valvontaa varten paikallisyksiköt toimittavat Melalle tiedot palvelujen käytöstä Excel-taulukoilla. Lisäksi Mela on toimittanut paikallisyksiköille asiakirjapohjia päätösten tekemistä varten.

Poronhoitajat

- **Sijaisapua käytti vuonna 2016 130 poronhoitajaa. Hakemuksia (sijaisapuhakemuksia ja korvaushakemuksia) saapui Melaan yhteensä 343 kappaletta.**
 - Nyt: Melan oma asianshallintajärjestelmä, Access-pohjainen pororekisteri sekä Word-asiakirjapohjia

2. Lomituksen tuleva toimintaympäristö

Yleiskuva lomituksen tulevasta toimintaympäristöstä

Liittymät maakuntien järjestelmiin

- ”Mikäli maakuntien IT-järjestelmistä päätetään keskitetysti, olisi tärkeää valita varhaisessa vaiheessa myös sellaiset muut tietojärjestelmät, joihin lomituksen uudella tietojärjestelmällä tulee olemaan liittymät. ”
- Lomitusnetistä on liittymäraja pinta seuraaviin kuntien käytössä oleviin palkka- ja reskontraohjelmiin:

Reskontraohjelmat

Ade Eko (Raindance)

Pegasos

Status

Intime E

Intime Open

My Sap Public One

Economa Intime Plus

Pro Economica

Pro eLaskutus

Käyttäjiä

1

1

2

7

3

28

Palkkaohjelmat

Pro Excellenta (Pegasos)

Status, Personec FK

Intime E

Personec R

Käyttäjiä

28

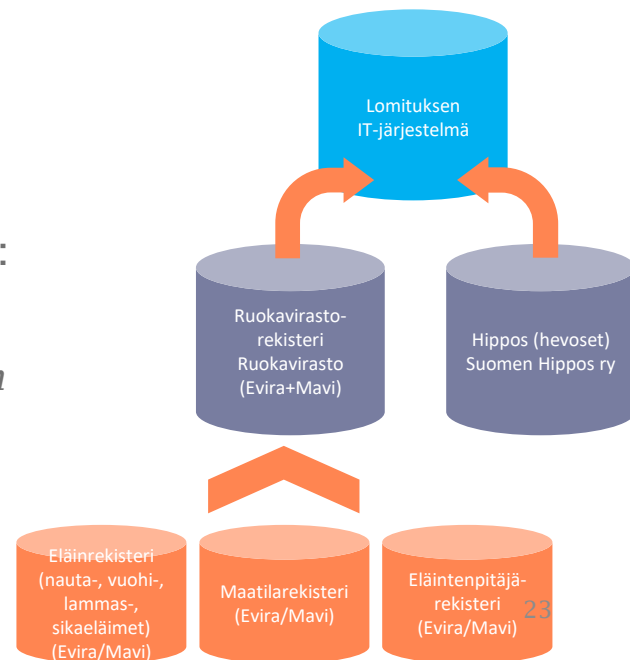
14

Liittymät ulkoisiin järjestelmiin (1/2)

- **Eläinrekisteri**

- Laki eläintunnistusjärjestelmästä 238/2010
<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2010/20100238>
- 26.11.2015:
 - Eläinrekisterissä ei nykyisellään ole rajapintapalveluja tietojen luovuttamiseksi käyttöyhteyden avulla.
- Rajapintojen rakentaminen on tulevaisuuden tavoite:
 - Maa- ja metsätalousministeriö, 9.3.2018:
Eläinrekisterin aiempiin tiedonluovutusperiaatteisiin ja -toimitustapoihin ei ole tulossa muutoksia. Eläinrekisterien uudistamisen yhteydessä rajapintoja kehitetään, mutta toistaiseksi tietojen toimitus tapahtuu aiemman käytännön mukaisesti.

Liittymät ulkoisiin järjestelmiin (2/2)

- **Eviran/Mavin järjestelmät ja rekisterit on todennäköisesti tarkoitus yhdistää yhteen Ruokaviraston järjestelmään. Tästä järjestelmästä hyödyllisiä tietoja lomituksen kannalta olisivat ainakin:**

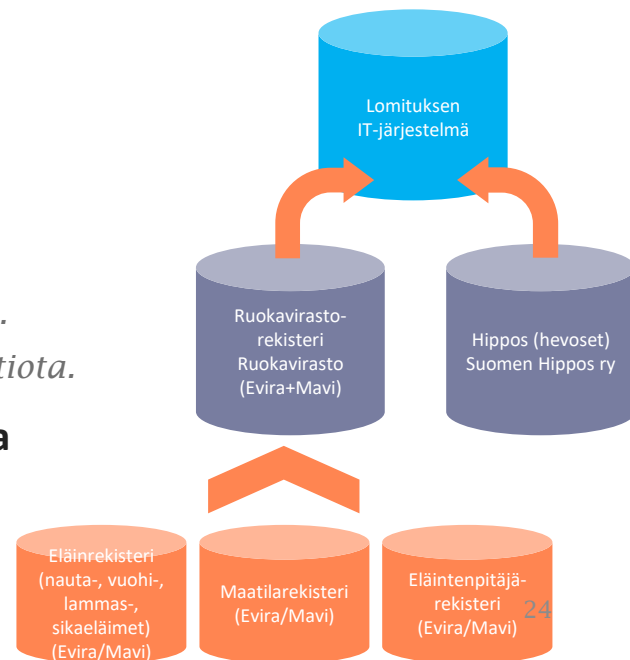
- **Ajantasaiset tiedot maatalousyrittäjistä**
 - Asiakkaiden tietojen syöttö vain kerran ja yhteen paikkaan
- **Ajantasaiset tiedot tilojen eläinlajeista ja -määristä**
 - Lomitusoikeuden vahvistaminen virallisten tietojen perusteella

- **Laki Ruokavirastosta vahvistettu 18.5.2018:**

- *Uusi virasto aloittaa toimintansa 1.1.2019, kun Elintarviketurvallisuusvirasto, Maaseutuvirasto ja osa Maanmittauslaitoksen tietotekniikkapalvelukeskuksesta yhdistyvät. Virastouudistus selkeyttää ja kokoaa yhteen tietojärjestelmien kehittämiseen liittyviä vastuita ja tukee koko toimialan digitalisaatiota.*

- **Suomen Hippos ylläpitää hevosrekisteriä. Lomituksen kannalta hyödyllinen tieto olisi:**

- **Ajantasainen tieto maatalojen hevosmääristä**

3. Lomituksen ICT- järjestelmän toiminnallisuudet ja rajaukset

Uuden lomitusjärjestelmän rajauksista

- ”Uuden lomituksen IT-järjestelmän tiedot ja toiminnallisuutta kannattaa rajata lomituksen hallinnon niihin eritystehtäviin, joihin ei voida käyttää maakunnan käytössä olevia muita tietojärjestelmiä.”
- ”Nykyinen Lomitusnetti sisältää päällekkäisyyttä niin tietojen kuin toiminnallisuuksien osalta kuntien käytössä olevien muiden tietojärjestelmien kanssa. Lisäksi Lomitusnetissä on toiminnallisuutta, joihin tällä hetkellä löytyy markkinoilta omia tietojärjestelmiä (HR- ja palkkajärjestelmät, työvuorosunnittelu, laskutus).”

Maakunta- ja soteuudistuksen digimuutos

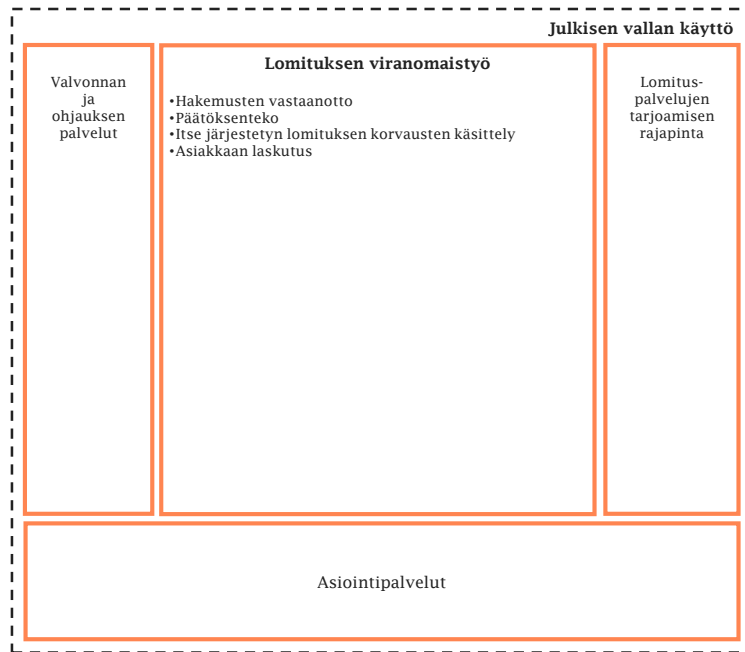
- ”ICT- palvelujen osalta maakunnissa on keskityttävä tekemään vain ne täysin välttämättömät toimenpiteet, joiden avulla maakunta voi aloittaa toimintansa. Muut tarvittavat muutokset voidaan tehdä vaiheittain vuosien 2020–2022 aikana tai vielä pidempänä siirtymäaikana.”
- ”[Asianhallintajärjestelmä] ei tule korvaamaan erilaisia substanssiasioden käsittelyjärjestelmiä ensimmäisten vuosien aikana, vaan tarjoaa perustoiminnot maakunnan hallittuun viranomaisasioiden käsittelyyn ja kirjaamiseen.”

Lähde: Ohje digimuutoksen toimeenpanoon maakuntien valmistelijoille, alueuudistus.fi/digimuutosohjelma

Lomituksen viranomaistyö

- **Uusi lomituksen ICT-järjestelmä toteuttaa lomituksen viranomaistyyöhön liittyviä toiminnallisuuksia, mm.:**

- Asiakkaiden ja tilojen tietojen hallinta
- Vuosilomahakemusten ja sijaisapuhakemusten tekeminen, käsittely ja päätöksenteko
- Lomituspyynnön tekeminen
- Päätösten ja lomasaldojen seuranta
- Asiakkaan laskutus (integraatio laskutusjärjestelmään)
- Rajapinta lomitustoiminnan järjestelmiin
- Raportointipalvelut (valvonta ja ohjaus)
- ...

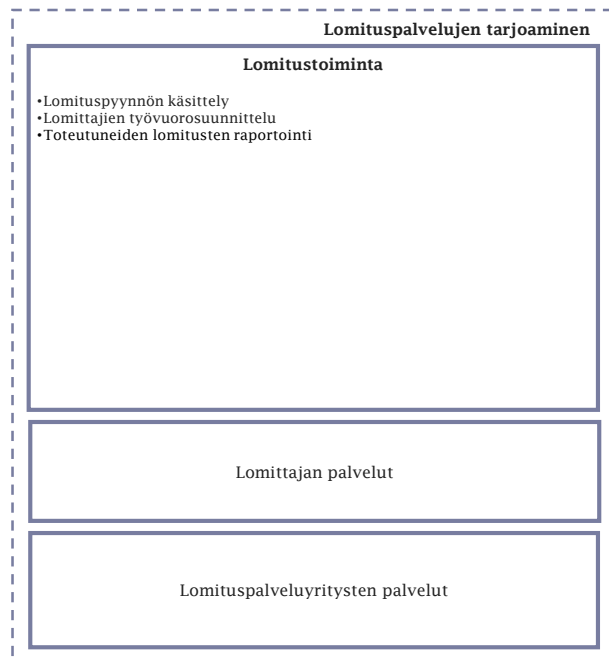

Varsinainen lomitustoiminta

- **Lomituspalvelujen tarjoaja vastaa varsinaisen lomitustoiminnan järjestelmästä ja toiminnallisuuksista, mm.:**

- Lomituspyyntöjen käsittely
- Lomittajien työvuorosuunnittelu
- Toteutuneiden lomitusten raportointi maakunnalle
- Laskutus ja reskontra
- Palkanmaksu ja HR
- Lomittajan palvelut
 - Työlista
 - Työsuojelutiedot, tilan ja asiakkaan tiedot
 - Matkakulujen kirjaus
 - Ylitöiden kirjaus
 - Mobiilipalvelut
- Palvelut alihankkijoille (lomituspalveluyritykset)

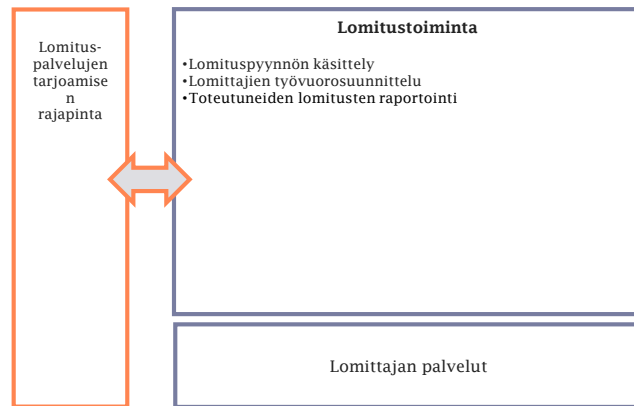
➤ **Nämä toiminnallisuudet eivät ole tulossa projektissa määriteltävään järjestelmään**

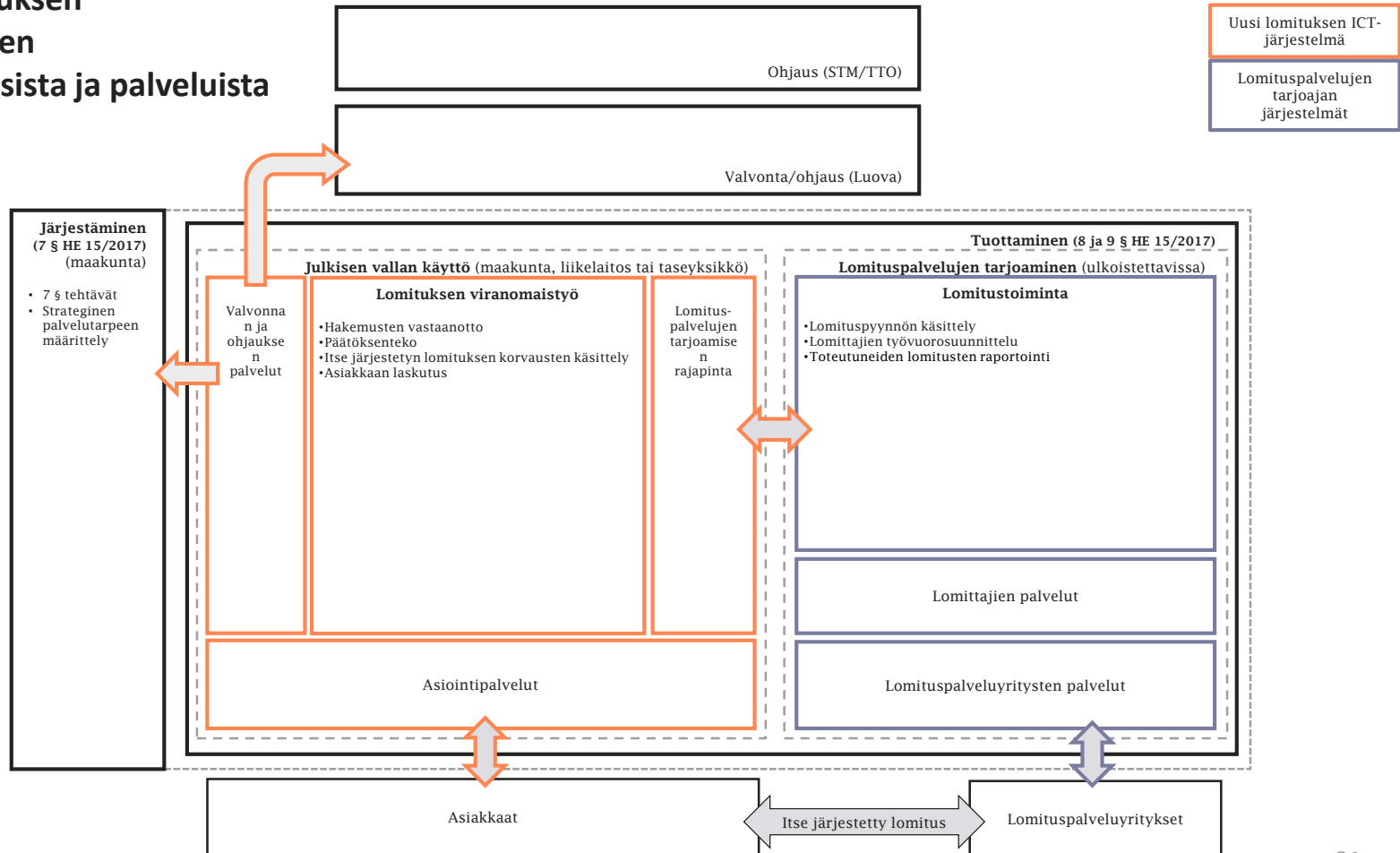
Viranomaistyön ja lomitustoiminnan tietojärjestelmien välinen yhteys

- **Lomituksen ICT-järjestelmän ja lomituspalvelujen tarjoajan järjestelmien yhteyttä varten toteutetaan rajapinta. Rajapinnan kautta on välitettävä ainakin seuraavat tiedot:**
 - Vuosilomapäätös
 - Sijaisapupäätös
 - Lomitustarve
 - Tilan tiedot
 - Asiakkaan tiedot (rajatusti)
 - Lomituspyyntö (aikatauluehdotus, tilan tiedot)
 - Toteutuneet lomitukset (mahdollisesti soviteltu aika)
- **Nykyinen Lomitusnetti sisältää ainakin seuraavia toiminnallisuuksia, joita ei suunnitella toteutettavan uuteen lomituksen ICT-järjestelmään:**
 - Työvuorosunnittelu
 - Lomittajan asiointipalvelut ml. mobiilikäyttö
 - Integraatiot palkka-, laskutus ja reskontrajärjestelmiin (lomitustoiminnan puolella)

➢ Näiden toteutus on lomitustoiminnasta vastaavan vastuulla

Yleiskuva lomituksen tietojärjestelmien toiminnallisuuksista ja palveluista maakunnissa

Välttämättömät toiminnallisuudet (1/2)

- Projektissa on tunnistettu seuraavat välttämättömät toiminnallisuudet ICT-järjestelmälle lomitusasioden käsittelemiseksi. Välttämättömät toiminnallisuudet on oltava käytössä maakuntien aloittaessa toimintansa. Tämän jälkeen järjestelmään kehitetään muita lomitusasointia ja -asioiden käsittelyä edistäviä toiminnallisuuksia.

id	Nimi	Kuvaus	Käyttäjärooli
63	Maatalousyrittäjän lomaseuranta	Käyttäjä seuraa maatalousyrittäjän lomasaldoja.	Asiakas, lomituspäällikkö, toimistohenkilö
65	Maatalousyrittäjän lomasaldojen tarkistus ja korjaus	Valittujen maatalousyrittäjien lomasaldo tarkistetaan valitulta vuodelta lukemalla tietokannasta toteutuneet kunnalliset ja itse järjestetyt vuosiloma- ja tuetut maksulliset lomitukset. Luettuja tietojen perusteella lasketaan yrittäjän pidettyjen lomien määrä, jota verrataan tietokannan lomasaldotietoihin. Jos ollaan tekemässä korjausta, lomasaldot muutetaan vastaamaan toteutuneita lomiamia.	Toimistohenkilö
17	Lomituspyynnön tekeminen	Maatalousyrittäjä tekee lomituspyynnön lomatoimistoon joko johtavalle lomittajalle tai vastuuhenkilölle. Pyyntö voidaan tehdä joko vuosiloma- tai sijaispuhakemuksen yhteydessä tai erikseen. Pyyntö sisältää usein toivomuksen myös tietyistä lomittajiksi haluttavasta henkilöstä.	Asiakas
58	Toteutuneiden lomitusten seuranta	Maatalousyrittäjä voi tarkastella toteutuneita lomituksia omalta kohdaltaan. Paikallisyksikön hallintohenkilö voi tarkastella lomituseräjäntä oman paikallisyksikkönsä tilojen yrittäjien toteumia.	Asiakas
47	Sijaispuhakemuksen tekeminen	Maatalousyrittäjä täyttää sijaispuhakemuksen Lomanetissä ja lähettää vastuuhenkilön päättäväksi sähköisesti. Maatalousyrittäjä voi niin halutessaan tehdä jo samassa yhteydessä myös lomituspyynnön.	Asiakas
70	Vuosilomahakemuksen tekeminen	Maatalousyrittäjä täyttää vuosilomahakemuksen järjestelmässä, muuttaa mahdollisesti samalla muita tilan tai yrittäjän perustietoja ja lähettää hakemuksen vastuuhenkilön ratkaistavaksi sähköisesti. Asiakas voi halutessaan tehdä samassa yhteydessä lomituspyynnön.	Asiakas
39	Maatilan perustaminen ja ylläpito (operatiivinen)	Käyttäjä (hallintohenkilö) perustaa järjestelmään uuden maatilan tai muuttaa olemassa olevan maa-tilan tietoja.	Toimistohenkilö
37	Maatalousyrittäjän perustaminen ja ylläpito	Käyttäjä (hallintohenkilö) perustaa järjestelmään uuden maatalousyrittäjän tai muuttaa olemassa olevan maatalousyrittäjän tietoja.	Toimistohenkilö

Välttämättömät toiminnallisuudet (2/2)

id	Nimi	Kuvaus	Käyttäjärooli
38	Maatilan ja maatalousyrittäjä haku	Maatilan ja maatalousyrittäjän haku tilan ja yrittäjän tietojen käsittelyä varten.	
69	Vuosilomahakemuksen kirjaus	Lomatoimistossa hallintohenkilö ottaa vuosilomahakemuksen vastaan kirjallisena tai Lomanettiviestinä. Hallintohenkilö kirjaa kirjallisena tulleen hakemuksen tiedot Lomitusnettiin.	Toimistohenkilö
72	Vuosilomapäätöksen tekeminen	Vastuuhenkilö tekee päätöksen. Vastuuhenkilö tulostaa päätöksen ja lähettää sen kirjeenä maatalousyrittäjälle.	Lomituspalvelupäällikkö
46	Sijaisapuhakemuksen kirjaus	Lomatoimistossa hallintohenkilö ottaa sijaisapuhakemuksen vastaan kirjallisena tai Lomanettiviestinä. Hallintohenkilö kirjaa muutoin kuin Lomanetin kautta tulleen hakemuksen tiedot Lomitusnettiin.	Toimistohenkilö
49	Sijaisapupäätöksen tekeminen	Vastuuhenkilö tekee päätöksen. Vastuuhenkilö tulostaa päätöksen ja lähettää sen kirjeenä maatalousyrittäjälle.	Lomituspalvelupäällikkö
79	Korvaushakemuksen kirjaaminen	Hallintohenkilö kirjaa järjestelmään paperilla saapuneen hakemuksen itsejärjestetystä lomituksesta.	Toimistohenkilö
80	Korvauspäätöksen tekeminen	Hallintohenkilö tekee päätöksen itsejärjestetystä lomituksesta. Päätös lähetetään maatalousyrittäjälle ja ilmoitus korvauksen maksamisesta lähetetään palvelun tuottajalle. Lisäksi muodostetaan maatalousyrittäjälle lähetettävä lasku.	Lomituspalvelupäällikkö
61	Paikallisyksikön tulosteiden ja tilastojen katselu		Toimistohenkilö
32	Järjestelmätietojen ylläpito	Käyttäjä ylläpitää järjestelmän tietoja. Järjestelmätiedot ovat yhteisiä kaikille paikallisyksiköille.	Toimistohenkilö
22	Suullisen lomituspyyntöön kirjaus	Hallintohenkilö kirjaa maatalousyrittäjän suullisesti tekemän lomituspyyntöön. Lomituspyyntöön voi kirjata järjestelmään, vaikka maatalousyrittäjälle ei ole kirjattu pyynnön lomitustyyppiä vastaavaa hakemusta. Lomitusvarauksen tekemisen yhteydessä tehdään tarkemmat tarkistukset. Tavoitteena on, että kaikki lomituspyyntöt kirjataan järjestelmään, vaikka ne raukeaisivat välittömästi.	Toimistohenkilö
67	Viitteiden haku	Käyttäjä hakee järjestelmän pääkohteille (lomittaja, maatalousyrittäjä, tila) tehdyt toimenpiteet halutulla aikavälillä.	Toimistohenkilö

4. Lomituksen ICT-järjestelmän toteutusvaihtoehdot

Toteutusvaihtoehdot

- **Projektin alussa arvioidut vaihtoehdot maatalouslomituksen tietojärjestelmäuudistuksen toteuttamiseksi:**
 1. Uuden tietojärjestelmän toteutus
 2. Nykyisen tietojärjestelmän (Lomitusnetti) päivitys
 3. Viranomaisella olevan asianhallinta- tai muun järjestelmän käyttö (esim. Uspa)
- **Projektin aikana toteutusvaihtoehdot on kireän aikataulun vuoksi jaettu siirtymävaiheen ja pysyvän ratkaisun vaihtoehtoihin.**
 - Siirtymävaihe kattaa vuodet 2019-2021, jolloin minimipanoksella saadaan käyttöön uuden lain mukainen ICT-järjestelmä lomitusasioiden käsittelyyn
 - Pysyvällä ratkaisulla tarkoitetaan pidemmän elinkaaren lomituksen ICT-järjestelmää, jota kehitetään tulevaisuuden tarpeisiin
- **Selvityksestä on rajattu pois tietojärjestelmät, jotka eivät ole olleet selvityshetkellä käytössä tai joita ei ole koettu elinkaareltaan tai ominaisuuksiltaan pysyviksi ratkaisuvaihtoehdoiksi.**

Suurin haaste: aikataulu

- **Maakunnat aloittavat ja uudet lait voimassa 1.1.2020. Tätä ennen pitää (vaihtoehdosta riippuen vaihtelevassa laajuudessa):**
 - Kilpailuttaa järjestelmätoimittajat (tämä voidaan tehdä ehdollisena ennen lakien hyväksyntää eduskunnassa)
 - Perehdyttää valittu toimittaja aihealueeseen
 - Pystyttää tekninen kehitysympäristö
 - Suorittaa kehitystyö
 - Siirtää tiedot vanhasta järjestelmästä uuteen
 - Suorittaa testaus
 - Suorittaa käyttöönotto
 - Kouluttaa käyttäjät
 - **Optimistisin aikatauluarvio:**
 - Lakiesitykset eduskuntaan elokuussa 2018
 - Ehdollinen toimittajakilpailutus syksyllä 2018
 - Eduskunta hyväksyy uudet lait joulukuussa 2018
 - Valitun tai valittujen toimittajien työ käynnistyy lakien hyväksynnän jälkeen aikaisintaan tammikuussa 2019
- **Parhaassakin tapauksessa aikaa työhön jää alle vuosi – mahdollisesti paljon vähemmän**

Siirtymävaiheen toteutusvaihtoehdot

- 1. Toteutetaan uusi ICT-järjestelmä**
- 2. Käytetään nykyistä ICT-järjestelmää Lomitusnettiä pienin muutoksin**
 - A. Lomitusnetti säilyy nykyisessä teknisessä tuotantoympäristössä (Mela)
 - B. Lomitusnetti siirtyy uuteen tekniseen tuotantoympäristöön
- 3. Käytetään maakuntien yhteisiä järjestelmiä ja toteutetaan rinnalle lomituksen tietovaranto**

1. Toteutetaan uusi ICT-järjestelmä

- Kehitetään täysin uusi lomituksen ICT-järjestelmä
- Vapaat kädet toteutusteknologioille ja –malleille
- Ei menneisyyden taakkaa

Toteutus voidaan tehdä

- mahdollisimman riippumattomaksi muista järjestelmistä tai
 - kytkeytyen tuleviin yhteisiin järjestelmiin (mm. asianhallinta, käyttövaltuushallinta, laskutus, ulkoiset järjestelmät)
 - Yhteisten tietovarantojen hyödyntäminen
 - Suositeltava malli pitkällä tähtäimellä
 - Haaste: maakuntien tulevat ICT-järjestelmät eivät ole vielä tiedossa tai eivät tule kaikille käyttöön vuonna 2020 - riippuvuuksia ei voida suunnitella ennen kuin tiedetään enemmän
- **Suuri aikatauluriski, jos järjestelmän pitää olla käytössä vuoden 2020 alussa**

2. Käytetään nykyistä ICT-järjestelmää Lomitusnettiä pienin muutoksin

A. Lomitusnetti säilyy nykyisessä teknisessä tuotantoympäristössä (Mela)	B. Lomitusnetti siirtyy uuteen tekniseen tuotantoympäristöön
Ei sisällä turkistuttajia ja poronhoitajia	
Mahdollinen ICT-toimittajien kilpailutus. Mikäli Lomitusnetin kehittäjä vaihtuu, ottaa aikansa ennen kuin uusi toimittaja osaa tehdä järjestelmään muutoksia.	
Uuden lain edellyttämien muutosten kehitys ja testaus	
- Mikäli muutoksia tulee paljon, tarvitaan uusi tekninen kehitysympäristö (Vimana), jotta kuntien käytössä olevaa ja maakuntien tulevaa järjestelmää voidaan kehittää samanaikaisesti ➤ Lisää kustannuksia ja pidempi kehitystyö ➤ Muutosten mimimointi tavalla tai toisella	- Uuden teknisen tuotantoympäristön pystytys (Vimana) - Järjestelmien asennus uuteen ympäristöön - Melan järjestelmäriippuvuuksien korvaus - Käyttövaltuushallinnan muuttaminen (nyk.: Fujitsu, uusi: Suomi.fi?) - Asiakastietojen perustaminen - Tietojen siirto Melasta uuteen ympäristöön
Nykyään kaikki asiakkaat (MYEL) Melan tietokannassa. Jatkossa myös YEL-asiakkaat lomituksen piiriin (n. 1000 kpl). YEL-asiakkaat joko a) lisätään Lomitusnettiin, b) palvellaan käsin tai c) käsitellään maakuntien yhteisessä asianhallintajärjestelmässä (kun taas MYEL-asiakkaat käsitellään Lomitusnetissä)	
➤ Todennäköisesti toteutettavissa 1.1.2020 mennessä	➤ Suurempi aikatauluriski kuin vaihtoehdossa A

Lomitusnetin siirron ja kehityksen haasteet

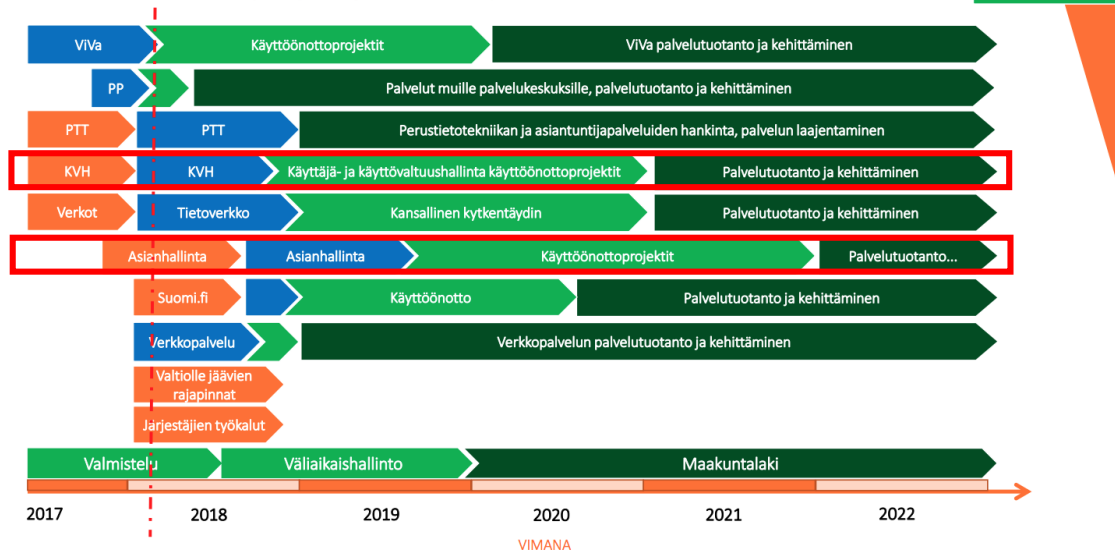
- 3.4.1: "Vaikka Melan ja kunnan väliset toimeksiantosopimukset päättyvät 31.12.2019, kunnat käyttävät Lomitusnettiä vielä vuoden 2020 alkupuolella. **Lomitusnetti voidaan ottaa pois kuntien käytöstä aikaisintaan siinä vaiheessa, kun kunnat ovat kirjanneet kaikki vuoden 2019 tapahtumat järjestelmään ja tehneet Melalle vuotta 2019 koskevat valtionkorvausselvitykset.**" (pvm-muutokset: Gofore)
- 3.4.2: "Lomitusnetin siirtäminen toimimaan Melan ulkopuolella olevassa tuotantoympäristössä tarkoittaa sekä suuria ohjelmamuutoksia että toimittajien välistä tiedonsiirtoa. **Käytännössä tämä vaihtoehto ei ole realistinen.**"
 - "Lomitusnetti käyttää Melan yhteisissä tietovarastoissa (keskuskone) olevia tietoja sekä Melan muiden sovellusten palveluja. **Nämä yhteydet täytyisi poistaa tai rakentaa uudelleen.** Yhteyksien poistamisen takia ohjelman toiminnallisuutta joudutaan muuttamaan."
 - "Lomitusnetin siirtäminen uusille ylläpito- ja käyttöpalvelutoimittajalle tarkoittaisi merkittävää **tiedonsiirtoprojektia.** Tiedonsiirrossa ovat haasteena osittain puutteellinen dokumentaatio. Lomitusnetti on järjestelmänä laaja ja monimutkainen. IT-järjestelmä sisältää paljon tarkistuksia ja järjestelmän sisäisiä yhteyksiä, joista ei välttämättä ole dokumentaatiota. **Tiedonsiirtoon uusille toimittajille tulisi varata aikaa vähintään puoli vuotta.**"
- **Vaikka Lomitusnetti säilyisi Melan ympäristössä, siitä pitää silti olla yhtä aikaa käytössä kaksi eri versiota:**
 - Päivitetty järjestelmä voidaan ottaa käyttöön, vasta lakien astuttua voimaan
 - 1.1.2020 lähtien käyttäjien käyttöoikeudet eri laajuiset
 - Kaksi tuotantoympäristöä

3. Käytetään maakuntien yhteisiä järjestelmiä ja toteutetaan rinnalle lomituksen tietovaranto

- **Vimanan asianhallinta-järjestelmä ei ole kaikilla maakunnilla käytössä vuonna 2020**
 - Tällä hetkellä 8 maakuntaa ottamassa käyttöön 2020 alusta
 - Voisiko järjestelmä olla kaikkien maakuntien käytössä Lomitusasioissa jo 2020??
 - Muutoin vaihtoehto ei ole mahdollinen
- **Vimanan käyttövaltuushallinta**
 - Toteutus keväällä 2019, ensimmäiset käyttöönotot syksyllä 2019
 - Mahdollista hyödyntää kaikissa maakunnissa jo 2020?

VIMANAN PALVELUIDEN KÄYNNISTÄMINEN

Hankkeiden ja projektien yltäason toteutusaikataulu

Pysyvän ratkaisun toteutusvaihtoehdot

1. Toteutetaan uusi ICT-järjestelmä + järjestelmäintegraatiot
 2. Jatkokehitetään nykyistä ICT-järjestelmää Lomitusnettiä
 3. Käytetään maakuntien yhteisiä järjestelmiä ja toteutetaan rinnalle lomituksen tietovaranto + järjestelmäintegraatiot
- Pysyvää ratkaisua pitää kehittää siirtymävaiheen aikana, jotta sen käyttöön voidaan siirtyä sujuvasti ja ilman käyttökatkoja
 - Valittu ratkaisu voi olla useamman toteutusvaihtoehdon yhdistelmä

1. Toteutetaan uusi ICT-järjestelmä + järjestelmäintegraatiot

- Kehitetään täysin uusi lomituksen ICT-järjestelmä
- Vapaat kädet toteutusteknologioille ja –malleille
- Ei menneisyyden taakkaa
- Järjestelmäintegraatioiden suunnittelu on mahdollista vasta, kun tietämys ulkoisista ja maakuntien tulevista järjestelmistä on parempi
 - Ensin voidaan kehittää uuden järjestelmän ydintä ja integroidaan se muiden järjestelmien kanssa vasta, kun niiden suunnitelmat ja toteutus ovat riittävän pitkällä

2. Jatkokehitetään nykyistä ICT-järjestelmää Lomitusnettiä

- **Lomitusnetistä jalostetaan pysyvä lomitusjärjestelmää**
 - Lomitusnetissä paljon vanhentunutta teknologiaa: tietoturvariskit, mm. päivityksiä ei saatavilla nykyiseen Java-versioon
 - Paljon tarkistuksia ja järjestelmän sisäisiä yhteyksiä, joista ei välttämättä ole dokumentaatiota -> työläs ja riskialtis muutostyö
 - Järjestelmä vaatii mittavaa modernisointia
 - Nykyinen Java SE 6 -> Java SE 8 (Oraclen julkiset päivitykset 1/2019 saakka) -> Java SE 11 (päivitys tähän voi olla vaikeaa)
 - Kolmannen osapuolen kirjastojen (avoin lähdekoodi) päivittäminen uusimpiin versioihin
 - Kehitystyökalujen modernisointi jatkokehittämisen tehostamiseksi ja teknisen velan vähentämiseksi (esim. testikattavuus riittäväksi)
 - Kyseessä on laajahko "paikalleen kasvanut" järjestelmä, jonka haltuunotto sillä tasolla että siihen pystyy tekemään merkittäviä muutoksia on haaštavaa. Tekijöiden löytäminen kehittämään ja ylläpitämään vanhaa järjestelmää voi olla jossain määrin hankalaa tai työ voi olla kallista.
- **Siirtyminen uuteen tekniseen tuotantoympäristöön (pois Melan ympäristöstä)**
 - Uuden teknisen tuotantoympäristön pystytys (Vimana)
 - Järjestelmien asennus uuteen ympäristöön
 - Melan järjestelmäriippuvuuksien korvaus
 - Käyttövaltuushallinnan muuttaminen (nyk.: Fujitsu, uusi: Suomi.fi?)
 - Asiakastietojen perustaminen
 - Tietojen siirto Melasta uuteen ympäristöön

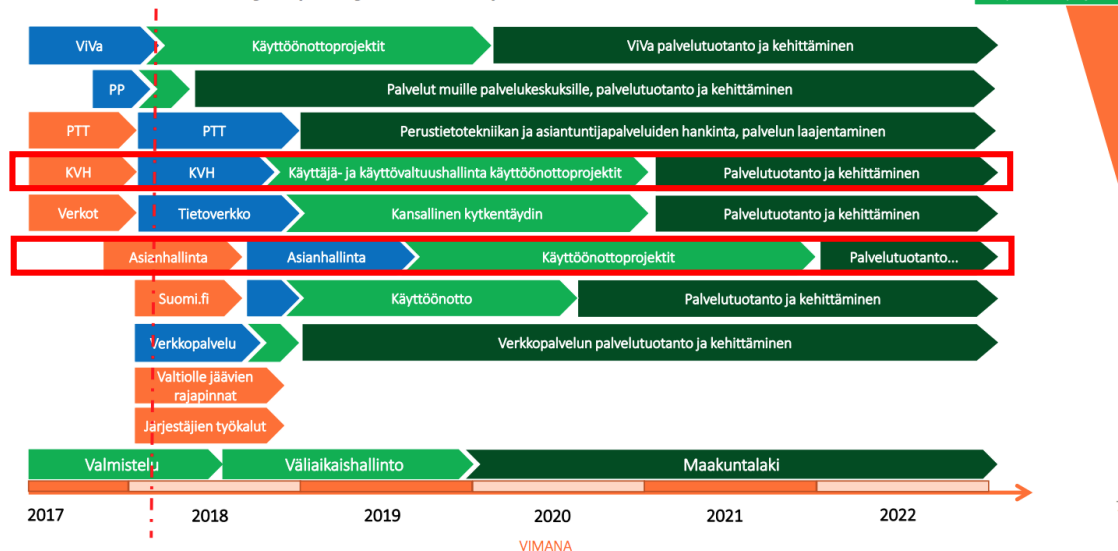
➤ **Ei todennäköisesti kestävä ratkaisu**

3. Käytetään maakuntien yhteisiä järjestelmiä ja toteutetaan rinnalle lomituksen tietovaranto + järjestelmäintegraatiot

- Maakunnilla oltava sama **asianhallintajärjestelmä** käytössä.
 - Aikataulu vielä avoin
- Järjestelmästä oltava saatavissa **lomituksen tiedot**
 - Kehitetään lomituksen tietovaranto
- Kehitetään liittynät muihin **maakuntien järjestelmiin** (esim. laskutus)

VIMANAN PALVELUIDEN KÄYNNISTÄMINEN

Hankkeiden ja projektien yltäason toteutusaikataulu

GOFORE

Kysymysten läpikäynti

LINKIT

Raporttiluonnos:

https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/5e5cf6cf-9ede-4bdc-8668-ec53a4f07feb/571b524b-e715-40aa-a63b-5bad85c7e5ca/KIRJE_20180524114139.pdf

Vastauslomake:

<https://www.webropolsurveys.com/S/47B1841FAAB2C0FF.par>

Maatalouslomituksen viranomaistoimintojen toimeenpanohanke:

<http://stm.fi/hanke?tunnus=STM101:00/2017>

YHTEYSTIEDOT

Lomitus:

Mikko Rissanen, p. 0295163287

Lomitus ICT:

Jarkko Yliruka, p. 0295016219

Teija Inkilä, p. 0295163484

